

EL LECTOR ESCRIU

Apartheid

Sr. Director,
Els miren les races, el color de la pell, dels ulls, la mesura del cos, el pes de la butxaca, l'aurèola difosa que emana un ésser. Jo miro tot això que Ells creuen veure i no veig res, tan sols un home, una dona, potser un nen tremolós. Després m'hi fixo més, per intentar veure allò que veuen Ells. Em trobo uns ulls profunds al davant, ben foscos i vius, una perla negra i brillant enmig d'un jaç lletós. La perla em mira. A mi em sembla que està trista. Em dona la impressió que roda, i en moure's arranca estels lluents de la seva superfície polí-dica...Continuo veient un home.

De sobte, una imatge que ve de la caixeta màgica il·lumina el menjador, són uns graons amples dividits en dues parts mitjançant una barana. A una banda circulen homes, a l'altra, també; uns tenen la pell bruna i els altres pell de nacre. Ells criden «apartheid! apartheid!» I jo em pregunto què carat deu ser això. Però després ho penso bé i descobreixo que ja sé què significa la paraula, ho sé perquè m'imagino pujant aquelles escales per la banda dels de pell de xocolata, m'imagino a la banda que no em correspon, segons Ells, per dir-los: «Ho sento, senyors, però jo pujo per la banda on veig homes, homes i dones, i nens i nenes, com ho sóc jo, com ho són vostès». La mare fa el sopar a la cuina; des del menjador sento l'olor del sofregit. Els meus ulls s'emporten la imatge de dos homes que es barallen. Un té pell de nit, l'altre...també. Això ja m'empipa més, perquè ara comprenc allò que veuen els altres, perquè ara continuo veient homes, però homes que s'esbatussen, perquè és que hi ha gent que dels éssers humans en diu «negres».

En Desmond Tutu omple la pantalla del televisor. La seva veu escridassant, punyent i alhora pausada em parla de pau, tranquil·litat, comprensió. «Mentre siguem tots una sola pinya tindrem veu per reclamar la llibertat. Si les glans es dispersen el fruit es desfà i els animals ferotges, que estan a l'aguait, ens cruspiran amb delit». I milers d'homes foscos, com coberts d'un vel de vergonya que ells no van escollir, corren pels carrers empolgats de l'Àfrica del sud, enlairant pancartes, aixecant els braços, els canells, saltant, ennuegant-se de crits, estirant amb la seva mirada fonedissa, fosca i tènue, el mal record d'una llibertat que no arriba.

L'olor de les torrades, l'embotit, la botifarra, el sofregit per demà, totes les olors saboroses venen de la cuina; una mica d'aquesta aroma es filtra per la pantalla i la imatge estàtica d'un nen bru, bocabadat, plorós, sense ni un fil de roba em treu la gana, me l'arrenca en sec. «No em demanis allò que no tinc, perquè no t'ho podré donar». S'acaba el programa i vaig a sopar. Sé que hi haurà molta gent que soparà com jo, avui, sé que la majoria

menjarà d'esma, preocupats per la profunditat de les esclatxes a les costelles del nen de pell fosca. També sé que, com jo, no podran fer-hi res. Aquells que sí poden, aquells que diuen tenir el món en una mà, aquells que poden omplir la bossa buida i ossada de l'estómac d'aquell nen i de milers d'altres, aquells, seran els que soparan més bé. Aquests també són homes. C. Vázquez. Girona

Carta oberta a José Maria Calviño

Sr. Director General,
He llegit a la premsa i més concretament al diari AVUI del propassat dia 28 de juliol, les vostres declaracions referents a les relacions TVE i TV3.

Us haig de confessar amb tota sinceritat que m'han sorprès molt agradablement, sobretot quan remarqueu la necessitat de superar «petites coses» amb TV3 i «tenir tots plegats unes mires més altes i no discutir per si es posa un repetidor a Arbúcies i a Sort junts o per separat».

Amb la mateixa sinceritat us haig de dir que a la satisfacció inicial que m'han provocat aquestes paraules, s'hi ha afegit una certa perplexitat ja que els fets les han desmentides, almenys fins ara.

D'entrada voldria fer-vos memòria que en el cas d'Arbúcies, TV3 no ha discutit mai la possibilitat «de posar junts» amb TVE el repetidor, de tal manera que la clàusula 1ª del contracte que té signat amb aquest Ajuntament diu textualment: «En cap cas la CC/RTV no ostentarà l'exclusivitat de l'ús de les instal·lacions».

En el nostre cas, els problemes han vingut únicament i exclusivament per part de TVE, ja que a la negativa vostra a les nostres peticions —formulades «a priori» i seguint els tràmits reglamentaris— que compartíssiu les instal·lacions municipals amb TV3, hi heu afegit una demanda judicial i un cop instal·lat el repetidor de la televisió catalana.

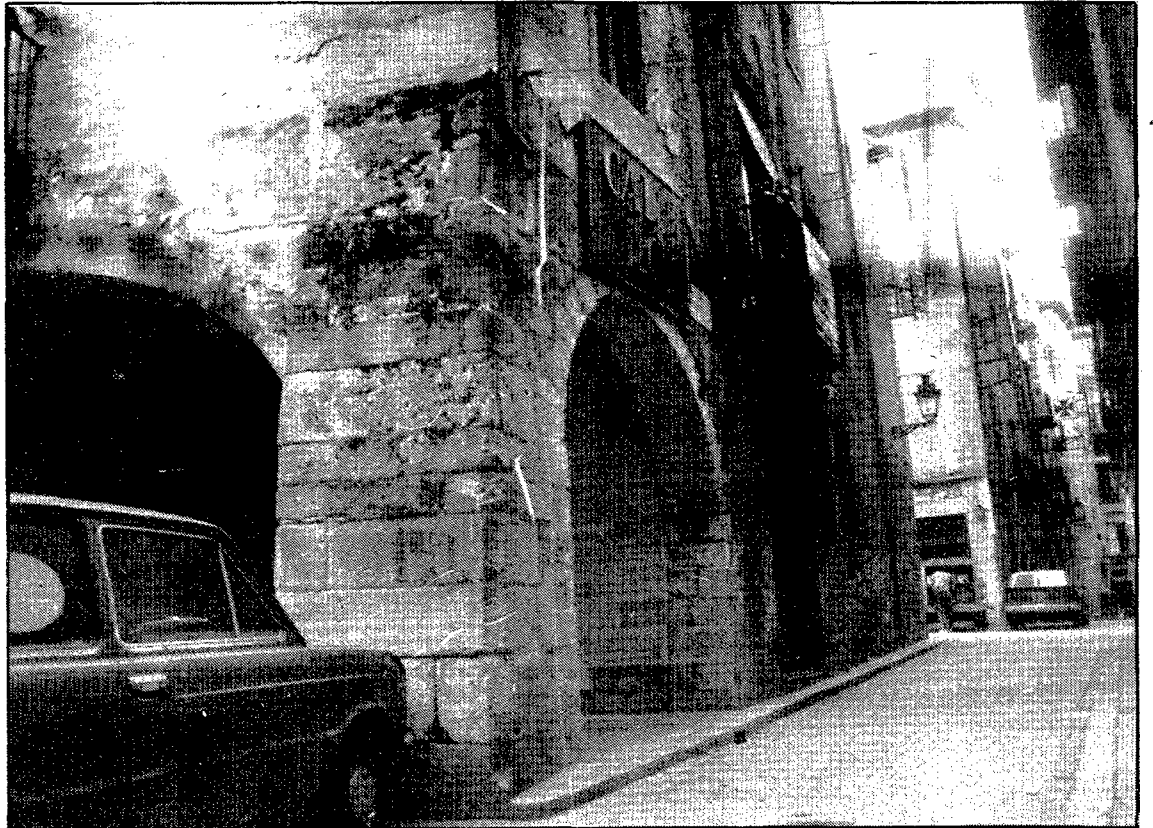
Això no obstant, com a home d'esquerres i per tant antropològicament optimista, vull creurem'ho. Crec, vaja, que les vostres paraules pronunciades a Platja d'Aro representen realment una reconsideració i rectificació total d'actituds equivocades i absurdes, i que han produït situacions tan deplorables com la nostra: que un ens públic demandi judicialment un consistori que actual en tot moment per un principi de propietat, economia i servei al Municipi, i en conseqüència es nega a «llençar» tres milions i mig de pessetes doblant les instal·lacions existents.

Així, doncs, reitero una vegada més l'oferiment d'entrevistar-me, quan vulgueu, amb vós i amb els vostres serveis tècnics i jurídics de TVE, per solucionar de manera immediata aquest conflicte absurd.

Esperant una ràpida resposta al meu oferiment, us saludo atentament. **Jaume Soler i Pastsells.** Batlle d'Arbúcies

El carrer de les Peixateries Velles

334

Al fons de la fotografia, el carrer de les Peixateries Velles; entremig, la clariana formada per la plaça de les Castanyes. Foto: Rafael Bosch

El carrer de les Peixateries Velles va des de la plaça de les Castanyes fins al carrer de les Olles. Actualment no té cap travessia, però fins a començament de segle hi hagué una travessia, anomenada carrer del Cigne, que fou venut per l'Ajuntament a Raimunda Crehuet quan volia ampliar el seu establiment, i com tants altres, restà des d'aleshores tancat a l'ús públic.

Del tros que s'eixampla se n'havia dit popularment plaça de l'Ovella, nom ben arrelat, com ho prova la subhasta, convocada pel jutjat de Girona el 19 de setembre de 1891, d'un local que hi havia i que havia agafat el nom de «Taula de l'ovella». També se n'havia dit placeta de la Terrissa o de les Olles, a causa de la fira d'articles ceràmics que s'hi realitzava els dissabtes fins fa uns quaranta anys. La denominació al·lusiva a aquesta antiga activitat comercial ha quedat perpetuada en el carrer de les Olles, que hi és a tocar.

En el punt on aquesta placeta s'estreny per donar pas cap a la plaça de les Castanyes hi hagué les peixateries de Girona, és a dir el lloc que el municipi autoritzava per a la venda de peix, prèvia concessió. La proximitat del lloc de venda de glaç —el nom del carrer de la Neu n'és un record— facilitava la matèria primera per a la conservació del peix. El funcionament de les peixateries en aquest indret és molt antic. Un document de 1595 acredita la venda als jurats, per Pere Boix i la seva mare Jerònima, de cinc taules i dues cases del carrer dels Mercaders i placeta de l'Ovella, amb el dret que tenien per vendre-hi peix, per 3.555 lliures. Actualment, una peixateria que dona també al carrer dels Mercaders i a la placeta de l'Ovella manté la tradició històrica. Correspon al número 6 del carrer de les Peixateries Velles.

Les peixateries es van traslladar, en data no documentada, al carrer del Pes de la Palla, prop del Portal de l'Àngel, és a dir on

ara hi ha la font d'homenatge a mossèn Cinto Verdager. Van ser-hi fins que es va fer l'edifici del carrer de les Hortes, a tocar al pont de ferro que en recordança seva porta precisament el nom de pont de les Peixateries. Van funcionar en aquest últim indret fins que l'Ajuntament va cedir el terreny a la Creu Roja, el 5 de setembre de 1941.

BOTET I SISÓ

Joaquim Botet i Sisó va néixer i morir en una casa d'aquest carrer, i per això, quatre anys després del seu traspàs, l'Ajuntament va decidir donar el seu nom al carrer. Però aquest acord del 3 de juny de 1921 no fou ben acollit i va haver de ser anul·lat en la següent sessió municipal. El carrer va conservar així el nom de Peixateries Velles, i Botet i Sisó no va entrar al nomenclator de Girona fins a l'any 1950, en el carrer de Montilivi, que actualment li és dedicat.

EL CARRER, AVUI

El carrer és avui un indret molt tranquil, sense trànsit rodat. Té la curiosa característica de ser un carrer de darreres, ja que queda com un parent pobre situat entre els dos gegants comercials que són la Rambla i el carrer Mercaders. Els botiguers prefereixen tenir la porta oberta cap a un d'aquests dos carrers, però algun ha pres la decisió eclèctica de deixar també una porta posterior oberta per la banda del carrer de les Peixateries Velles.

La majoria dels edificis tenen portes i finestres de pedra picada, i algun és tot ell de pedra. Hi ha també alguna porta dovellada. A la llinda d'un balcó del primer pis de la casa número 10 hi ha un escut amb la data de

1648, i a la llinda d'una altra finestra del mateix edifici hi ha també inscripcions gravades a la pedra.

La farmàcia Ribas, que dona a la plaça de les Castanyes, a la façana té una ceràmica realitzada en un obrador barceloní sobre un dibuix de Joan Vives. La farmàcia va ser feta el 1927 i la seva decoració correspon a l'estil noucentista.

Al número 7 hi ha un interessant treball de forja sobre la porta d'entrada.

L'any 1983 el carrer va estar dotat de nou clavegueram i pavimentació. Bona falta li feia, perquè l'empedrat no s'havia tocat des que l'Ajuntament decidí, el 7 d'agost de 1901, posar-hi llambordes.

Durant els últims anys s'ha produït una situació confusionària, en ser considerat oficialment carrer de les Peixateries Velles el tros entre la plaça de les Castanyes i la Cort Reial, que no ho havia estat tradicionalment. Hi havia així una barreja d'adreces amb el carrer dels Mercaders i la Cort Reial que ha estat resolta per l'Ajuntament amb l'encertada decisió de restituir oficialment a aquell indret el seu nom tradicional de Voltes d'en Rosés. L'acord va ser pres en el ple municipal de l'onze de juny del 1985, i el nom de Voltes d'en Rosés quedà atorgat «al lloc comprès entre els carrers de Mercaders, de la Cort Reial, del Vessador i de la plaça dels Ràims». En la mateixa sessió municipal es va acordar reconèixer també oficialment el nom popular de plaça de les Castanyes, que és en «el lloc comprès entre els carrers dels Mercaders, d'en Guillem Minali i de les Peixateries Velles». El carrer de les Peixateries Velles, que fins aleshores havia arribat oficialment fins a la Cort Reial, s'acaba ara a la plaça de les Castanyes, tal com havia estat tradicionalment.

J. Fabre

adam regals

ELS MILLORS DETALLS A ADAM REGALS

C/ Peixateries Velles, 10
C/ Mercaders, 17 - Tel. 20 59 92
GIRONA